

Bergen verzetten

Ik wil u niet afschrikken, maar deze column is een opsomming van getallen en feiten

M'n eerste grote oefening was tevens de laatste hele grote van de Koninklijke Landmacht. Van 13 tot en met 25 september 1988 vond ten zuiden van de Noordduitse stad Hannover de legerkorpsoefening 'Free Lion' plaats. Dat waren nog eens andere tijden: een compleet legerkorps met 33.000 Nederlanders samen met Amerikaanse, Britse en Duitse eenheden te velde in een speeltuin ter grootte van ruim tien maal de provincie Utrecht met als 'toys for the boys' 12.500 wiel- en 1.700 rupsvoertuigen.

Als dipli met een gezwaluwstaart patje van het verkenningsbataljon was ik zwaar onder de indruk, hoewel ik toentertijd maar een fractie van dit alles heb gezien.

Diezelfde maand vond nog zo'n mega-oefening plaats, eveneens bij onze oosterburen: 'Certain Challenge', de jaarlijkse REFORGER-oefening. (REFORGER staat voor Return of Forces to Germany.) Tot het einde van REFORGER, in 1993, ontscheepten de Amerikanen vooral in Belgische en Nederlandse lucht- en zeehavens jaarlijks enorme hoeveelheden materieel en personeel om in het operatietoneel in Centraal-Europa, en meer specifiek in de Bondsrepubliek, het verdedigend en vertragend gevecht te kunnen nabootsen. Zo testte REFORGER het vermogen van het Noordatlantisch bondgenootschap om snel Amerikaanse versterkingen aan te voeren via strategische en tactische verplaatsingen.

Dat die oefeningen - waarbij zowel op Truppenübungsplätze als in civiele infrastructuur werd geoefend - werden afgebouwd na de Val van de Muur is bijna voorspelbaar. Maar er was nog iets: alleen al die ene REFORGER 88 kostte de Amerikanen 54 miljoen dollar, waarvan vele miljoenen als gevolg van de zgn. 'maneuver damage' (verkeers- en oefenschade).

Barre tijden voor de schadecommissarissen die alle claims moesten opnemen, gouden tijden voor de akkerbouwer die zijn toch al mislukte oogst geplet zag worden door de brute kracht van een Abrams of Chieftain. Ondanks de toegebrachte omgevingsschade is het jammer dat ons nationale legerkorps niet meer bestaat en dus nooit meer een oefening als 'Free Lion' zal genereren; het is ook betreurenswaardig uit oogpunt van het beoefenen van de logistiek in al haar geledingen. Logistiek: het organiseren van de productie en het transport van alle goederen, diensten en informatie die worden ge- of verbruikt. Ook een oorlog kan niet zonder logistiek.

Enkel de logistiek van de Eerste Golfoorlog was imponanter van opzet dan REFORGER: 550.000 militairen en 7.000.000.000 kilogram aan goederen werden verscheept. Kijk maar eens in het boek 'Moving Mountains. Lessons in Leadership and Logistics from the Gulf War' van luitenant-generaal William Gus Pagonis, die door generaal Schwarzkopf werd aangesteld als Deputy Commanding General for Logistics. Of om vergelijkenderwijs bij REFORGER 88 te blijven: 125.000 deelnemende militairen, 7.000 rupsvoertuigen, 1.080

tanks aan wal zetten, transporteren en ontplooiën is evengoed geen kattenpis. Een schijntje vergeleken bij de enorme logistiek die de operaties Desert Shield en Desert Storm benodigden.

REFORGER 88 was dé generale repetitie van dat najaar. Terwijl in het noorden een Nederlands legerkorps akkers omploegde en de dienstplichtigen elkaar hees "*pinda-pinda*" toeriepen, speelden in de Duitse deelstaten Beieren, Baden-Württemberg en Hesse twee Amerikaanse legerkorpsen, 5th Corps en 7th Corps, een robbertje oorlog volgens de geldende NAVO-doctrine. In een operatiegebied van 42.000 km², langs een front van 160 km van Heilbronn tot oostelijk van Bamberg. Het zegt u hoogst waarschijnlijk niets als u van de Gameboy/Nikes-generatie bent.

Zulke onmetelijke oefenterritoirs voorzien van veldversterkingsmiddelen, reservedelen, munitie, eten, drinken en brandstof vergt een uitgeknipte logistieke inspanning, die voor de gemechaniseerde eenheden elk jaar opnieuw tijdens REFORGER tot op het bot werd getest. Ook dankzij 'Free Lion' werden lessen getrokken uit het optreden te velde, zoals het gegeven dat een radiotoestel 4600 op de Rucphense Hei minder verbindingsprobleematisch was dan op de Noordduitse laagvlakte. Om maar iets te noemen...

Ten gevolge van het einde van de Koude Oorlog, omgevingschade, het verander(en)de wereldtoneel, beide Golfoorlogen, de opkomst van het Air Manoeuvre-concept en 11 september 2001 is ons operatietoneel vergroot van Europa naar de rest van de wereld. Voortaan zal er maar eens in de drie jaar zo'n grote oefening voor ons binationale legerkorps worden gehouden, zoals in oktober 2003 'Gainful Sword' in Polen. Hier oefenden 'slechts' 7.000 deelnemers - waarbij kwantiteit en de macht van het getal natuurlijk niets hoeven te zeggen over kwaliteit.

Indertijd sloot ik met 'Free Lion' bij 103 Verkenningsbataljon de vijfjaarlijkse interval van legerkorps-Field Training Exercises af. Zo'n oefening bleek ideaal voor het beproeven van noviteiten, zoals indertijd de nieuwbakken capaciteit aan eigen elektronische oorlogvoeringsmiddelen en een kersvers munitiebevoorradingssysteem.

Niet getreurd: medio 2006 mogen we weer massaal aan de bak met het 1 ste Duits-Nederlandse legerkorps. Mocht ik dan van de partij zijn, zal ik zonder twijfel met enige weemoed terugdenken aan toen. Omdat stilstand achteruitgang is, zal over drie jaar naar verwachting een volledig geïntegreerde Fysieke Distributie de blikvanger van de logistiek zijn, met vermoedelijk ook een eigen Logistieke Brigade. Omdat de burgermaatschappij al lang in de gaten heeft dat zonder logistiek alles stilstaat.

December 2003.